

519



Šesté číslo magazínu 519 / Issue no. 6
Bílovice 519, CZ (Září/September 2021)



AZUB bike

**Komplikovaný
návrat k rozmanitosti**

Sklep. Dvanáct čtverečních metrů. Sloupová vrtačka, bruska, svářečka. U nich kluk lehce přes dvacet. Sice průmyslovák, ovšem bez konstruktérských zkušeností. Přesně takto začíná první kapitola příběhu o hledání alternativ k tradičním kolům. Protagonistou je Aleš Zemánek z Uherského Brodu, zakladatel společnosti AZUB bike.

Autor článku: Jaroslav Janečka

Prolog

Norsko, rok 1997. Na kraji silnice stojí porouchaný autobus. V něm Aleš Zemánek. Najednou se kolem prohnal zvláštní stroj na dvou kolech. Nad nimi leží jezdec, nohy natažené, šlape s vysokou kadencí. Tomu odpovídá i rychlost. Mnohem vyšší, než na normálním kole. Dvě vteřiny a je pryč.

Za pár měsíců měl tehdejší zaměstnanec zbrojovky jasno. Pomohl článek v časopise Peloton. To, co viděl v Norsku, bylo lehokolo. Že na to nepřišel hned? Nic divného. U nás tehdy lehokola prakticky neexistovala. A na západě se po několika desítkách let trvající pauze prosazovala jen pozvolna.

Sportem k všednosti

Je jedno, zda sedláte městské, silniční či horské kolo. Základní trojúhelník řízení – šlapání – sezení je stejný. Slovy Aleše Zemánka – aktivního cyklisty – jsou dnešní kola vlastně až fádni. Rozmanitost a rozdílnost přístupů vyprchala, dodává. Byly ovšem doby, kdy pomyslný světový peloton vypadal úplně jinak. A zase tak dávno to není...

Ve 30. letech byly ve Francii běžné závody bicyklů na oválu. Ve startovním poli byly k vidění různé konstrukce. Mezi nimi i stroje, kdy jezdec prakticky leží. Dnes bychom je zařadili do kategorie lehokol. Na tratích bez stoupání se výhoda malého aerodynamického odporu projeví naplno. Zbytek ztrátu jen obtížně dořahoval. Jenže ve sportu platí, že na startu by měli mít všichni stejné podmínky. Tak je začaly cyklistické federace a svazy definovat: vzdálenost středové osy od země, pozice sedla... Vznikaly technické podmínky a výsledkem je dnešní tvar kola.

Sportovním prostředím definovaná podoba je univerzální. „Rozhodně však nevyhovuje každému. My hledáme pohodlí, máme jiný úhel pohledu. Nabízíme řešení umožňující použití kola v různých situacích,“ říká průkopník českých lehokol.

Když pomáhá technologie

Renesanci lehokol, nastartované na přelomu 80. a 90. let, pomohl především technologický pokrok. Hlavně funkční a komfortní řazení. To do značné míry eliminovalo objektivní problém tohoto jednostopého prostředku – horší stoupavost. „Technologie otevřely zaprášeným konstrukčním nové obzory. A platí to pořád,“ podotýká Aleš Zemánek. Stačí, když si vedle sebe postavíte první uherskobrodské lehokolo AZUB 1 a současný vrchol nabídky jednostopých lehokol AZUB SIX. „Podobný rozdíl jako mezi Favoritem a poslední Octavií v nejvyšší výbavě. A to nemluvím o vzhledu, ale o technickém řešení a funkčnosti,“ vysvětluje dvacetiletý výsledek týmového vývoje.

Aleš Zemánek nejde s proudem, hledá vlastní řešení. Kolo se má podle něho přizpůsobit člověku, ne naopak. Jím založená firma AZUB bike vyrábí jednostopá i třístopá lehokola a vozíky za kolo. Kromě toho distribuuje skládací a nákladní kola.

Na špici. I té cenové

Letos AZUB bike vyrobí zhruba 500 lehokol. Na podobných hranicích se zastavil objem produkce i v předchozích letech. To už nejsou malá čísla. Přesto každý, kdo v Česku na lehokole jezdí, je pořád tak trochu za exota. Není divu. Celých 97 procent lehokol AZUB zamíří za hranice. A to i na ty nejnáročnější trhy. „Neprosazujeme se cenou. Jsme vlastně jedni z nejdražších. Alfou a omegou jsou pro nás kvalita a funkčnost,“ ukazuje Aleš Zemánek vlastní cestu ze Slovácka do celého světa. Firemní politika je také důvodem, proč se počty vyrobených lehokol nerostou skokově. Poptávka je přitom obrovská. V Uherském Brodě to ale nechávají být. Jedou si to svoje a produkci zvedají pozvolně. „Kvalitativní lafku, kterou jsme si dali, za žádných okolností snižovat nebudeme,“ zaznívá z AZUB bike.

Alternativa? Není to jen o lehokolech

Když řekneme, že český cyklotrh je velmi specifický, jde vlastně o eufemismus. „Klidně to nazvěme tak, že v celosvětovém srovnání nemá obdobu,“ naráží Aleš Zemánek na skutečnost, že u nás prodejům dominují relativně drahá silniční a horská kola. K tomu pár gravel biků či treků. A to je vlastně vše. „Kola, která by si lidé kupovali s ambicí, aby je pohodlně dopravila do práce či za nákupy, jsou okrajovou záležitostí,“ vysvětluje. Minimální zájem se odráží na řídnoucí nabídce a neochotě výrobců či importérů k inovacím. Ukázkový příklad začarovaného kruhu.

„A právě tady vidíme jeden ze smyslů našeho podnikání – přicházet s tím, co na trhu není,“ dostává se majitel AZUB bike k podstatě své firmy. V nabídce tak má nejen vlastní lehokola či vozíky za kola, ale také distribuuje nákladní a skládací kola. Podobnost s legendárním socialistickým výrobkem je ale jen ideová. Kvalita, funkčnost a především schopnost jezdit pohodlně jsou jinde.

Co bude za deset let

Když má někdo vlastní vizi, kterou naplňuje, a zároveň se v oboru pohybuje bezmála čtvrt století, lze ho označit za experta. A takovým stojí za to naslouchat. Třeba když mluví o tom, kde bude cyklistika za deset patnáct let. O tom, že v té době drtivě převáží kola s elektromotorem, se bavit nemusíme. Tento trend je zřejmý. To další je už zajímavější. „Rozhodně se celá společnost posune k jinému vnímání kola. Nepůjde jen o prostředek pro sport a trávení volného času. Kolo se stane v mnohem větší míře společníkem i v běžných situacích. A to s sebou přinese částečný návrat rozmanitosti, která tady do poloviny minulého století byla,“ uzavírá Aleš Zemánek. Pokud vás budoucnost zajímá více, podívejte se do současného katalogu AZUB bike. Se špetkou fantazie ji tam hezký kus uvidíte.

A cellar. Twelve square metres. A pillar drill, a grinder, a welding machine. Next to them, a twenty-something young man. Though a technical school graduate, he has no experience in design engineering. This is precisely how chapter one of a story about finding an alternative to a traditional bicycle began. The protagonist – Aleš Zemánek from Uherský Brod, founder of the company AZUB bike.

Author of the article: Jaroslav Janečka



AZUB bike



A complicated return to variety

Prologue

Norway, 1997. A bus breaks down and pulls over. In it sits Aleš Zemánek. Suddenly, a strange looking contraption on two wheels whizzes past. On top of it a rider, legs stretched out, pedalling away. Fast. Much faster than on an ordinary bike. Two seconds and he is gone.

Several months later, the then employee of a local arms factory finally found the answer, after reading an article in the Peloton magazine. The thing he had seen in Norway was a recumbent bicycle. Why had he not figured it out straightaway? Easy. At the time such bicycles were practically non-existent in our country. Even in the West, they were only slowly coming back into vogue after decades of being obsolete.

Through sport to uniformity

It doesn't matter if your bike of choice is a city bike, a road bike or a mountain bike. The basic triangle of steering – pedalling – sitting is identical. Aleš, a keen cyclist himself, says that today's bicycles are somewhat dull. Variety and original approach to style seem to have vanished, he adds. There was a time when the world's virtual peloton looked completely different. And it wasn't that long ago...

In the 1930s, velodrome racing was common in France. One could see many different bicycle designs on the starting line. Amongst them also those on which riders were practically lying down. Today we would call them recumbent bikes. On flat tracks, the advantage of low aerodynamic drag becomes fully apparent. It was difficult for the other bicycles to make up the loss. But the unwritten rule of sport says that on the starting line, conditions should be the same for everyone. So various cycling federations and associations began defining them: the distance of the bottom bracket from the ground, the position of the seat... Gradually, technical specifications emerged and gave rise to the current bicycle design.

The shape defined by the sporting environment is universal. "However, it does not suit everybody. We look for comfort and convenience, our perspective is different. Our solutions allow our models to be used in various situations," says the pioneer of Czech recumbents.

When technology comes into the picture

Recumbent revival in the late 1980s and early 1990s was bolstered by technological advances. Especially where functional and convenient shifting systems are concerned. It largely eliminated the objective problem of these two-wheeled vehicles – poor climbing performance. "Thanks to advances in technology, new horizons opened up for those outdated designs. And it's still the case today," Aleš adds. One only needs to put AZUB 1 – the first recumbent from Uherský Brod – next to the current top of the range model AZUB SIX. "It's as if you were to compare Skoda Favorit with the latest top of the range Octavia. And I am not talking about appearance, I mean the technical solution and performance," he explains the result of twenty years of team development.

Aleš Zemánek is always thinking outside the box, coming up with unique solutions. A bike must adjust to its owner, not the other way round. The AZUB company that he founded makes recumbent bikes and trikes as well as trailers. They also sell folding and cargo bikes.

At the top. Pricewise too.

By the end of this year, AZUB bike will have made about 500 recumbents. Similar numbers were produced in previous years as well. This is not a small number. Still, anyone riding a recumbent in Czech Republic is seen as a bit of an oddball. No wonder. A whole 97 percent of AZUB recumbents are destined for abroad. Even the most demanding of markets. "We are not trying to make it through prices. In fact, our models are amongst the most expensive. For us, the alpha and omega are high quality and functionality," says Aleš about the company's journey from Moravian Slovakia all over the world.

The company policy is also the reason why the number of models produced doesn't surge. Despite the extremely high demand. But in Uherský Brod, they do things their way. They stick to their guns and increase production bit by bit. "Under no circumstances shall we drop the high standards we have set for ourselves," people from AZUB bike maintain.

Alternatives? It's not just recumbents

Saying that Czech bicycle market is highly specific is a euphemism. "Let's be blunt and say that globally, you don't see anything like this." Aleš is alluding to the fact that in our country, the biggest sellers are comparatively expensive road bikes and mountain bikes. Plus a few gravel bikes and trekkers. That's it. "Bikes people would buy with the view of having a convenient and comfortable means to get to work or to the shops are rare," he explains. This scant interest is reflected in the meagre offerings and the manufacturers or importers' reluctance to offer any innovations. A classic example of a vicious circle.

"This is where we see one of the purposes of our business – to come up with something that is missing from the market," gets Aleš to what lies at the heart of his company. They don't offer just their own recumbents and trailers, they are also distributors of cargo and folding bikes. Although, one can forget about any resemblance to the legendary Eska folding bike of Czechoslovakian yesteryear. Only the idea has remained; the quality, practicality and comfort are something else entirely.

Ten years from now

Someone who has been in the industry and fulfilling a vision for almost a quarter of a century can certainly be called an expert. And such people are worth listening to, for example, when they are predicting what the world of cycling will be like in ten or fifteen years. It goes without saying that by then, electric bikes shall prevail. This trend is pretty clear. What comes next is more interesting. "In the whole society, the perception of a bicycle will definitely shift. A bicycle will no longer be seen only as something to do sport or enjoy your leisure time with. It will become a much more common companion in ordinary situations, which will take us to a certain extent back to the variety that was common here until the middle of the last century," Aleš concludes. If you would like to learn more about the future, have a look at the current AZUB bike catalogue. With a bit of imagination, it will take you on a ride to the future.